

описанъ и може да има *исторія*. Напр. ако изобразимъ Цариградъ въ сегашното му състояние — туй ще бѣде едно описаніе; ако ли разкажемъ какъ той постепенно са измѣнявалъ отъ времето на неговото основаніе до сега, тогазъ туй ще бѣде повѣствованіе; за примѣръ ный давамы по-долу едно *описаніе на Цариградъ*. (Гл. стр. 136.)

Да разкривамы истинското значеніе на единъ предметъ — и то става пакъ двояко: или трѣба да докажемъ правотата на една каква-годѣ мисль, или трѣба да придумамы или накарамы извѣстно едно общество къмъ какво-годѣ дѣйствіе. Оттамъ и философскитѣ съчиненія бивають двояки: *Дидактически* и *ораторски*. — *Дидактическото* съчиненіе, като представя издырваніето на единъ предметъ, предлага истинны, които сѣ нужны за всеобщо знаніе; а *ораторското* съчиненіе, като предлага общы истинны къмъ частно нѣкое общество, побужда туй общество да изпълне изложената истина. На пр. ако въ съчиненіето на темата: *прускій войникъ*, ный земнемъ да разсждамы за свойствата на прускыя войникъ, туй ще бѣде съчиненіе дидактическо; ако ли военачалникътъ, като показва также на доблеститѣ на прускыя войникъ, земне да побужда войската къмъ юнашко нападеніе или за храбро браняне, тогази неговата рѣчь ще бѣде ораторско съчиненіе. — Тукъ ный ще разгледамы едно слѣдъ друго и 4-тъ тѣзи рода прозаическы съчиненія.

I. Описателны съчиненія.

Значеніе на описаніето. — Описаніето е изображение на единъ предметъ съ цѣль да даде пълно и ясно за него понятіе. Макаръ и сѣка дума, отдѣлно изречева, да изразява пакъ едно понятіе; напр. *лъсъ*, *юра*, *суря*, *изр-*